

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 november 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de toename van het aantal syfilisinfecties

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de overname van OCMW-rusthuizen

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over ziekenhuisinfecties

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Dinsdag 5 november 2002

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.18 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de toename van het aantal syfilisinfecties

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de toename van het aantal syfilisinfecties.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Uit de jaarlijkse peiling van het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid blijkt dat het aantal geïnfecteerden met syfilis dit jaar driemaal hoger ligt dan vorig jaar. Uit de gegevens van de onderzochte patiënten blijkt dat een kwart van hen in Antwerpen woont, een vijfde in Brussel en 18 percent geen gekende woonplaats heeft. De meesten leven in twee steden.

Syfilis is een zeer ernstige bacteriële aandoening. Enige jaren geleden dacht men nog dat ze volledig was uitgeroeid. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. Volgens de onderzoekers heeft de stijging onder meer met een toename van onveilig seksueel gedrag te maken. Van de personen die zijn onderzocht, zegt slechts eenderde de voorbije zes maanden maar één partner te hebben gehad.

Mevrouw de minister, op het vlak van preventie rust hier een belangrijke opdracht. Hoe denkt u dit probleem aan te pakken, ook al is uw bevoegdheid op het vlak van preventie beperkt ?

In tegenstelling tot enige tijd geleden, wordt de toename van onveilig seksueel gedrag onrustwekkend. Welke initiatieven neemt u om dit probleem preventief aan te pakken en zo een oplossing te bieden ? Komen er nog nieuwe sensibiliseringscampagnes ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De toename van de incidentie van syfilis werd voor het eerst tijdens het eerste trimester van 2001 door de Gezondheidsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap in Antwerpen vastgesteld. Het probleem stelde zich vooral in milieus met verhoogde promiscuïteit, bij mannelijke homo's, prostituees en prostituanten met onveilig vrijgedrag, zoals in de darkrooms. Wij hebben van bij het begin een gerichte campagne gevoerd om het probleem van syfilis aan te pakken. Het heeft geen zin om met brede bevolkingscampagnes te starten. Het is veel beter om gericht campagne te voeren en zo de juiste doelgroepen te bereiken.

De Gezondheidsinspectie heeft de artsen in Antwerpen per brief, samen met begeleidende info, ingelicht over deze problematiek. Er is ook een gerichte infocampagne opgezet in de homobars en de sauna's. Hierover werd met de partnerorganisaties op het terrein, zoals Sensoa, samengewerkt. De prostitutiesector werd benaderd via Payoke, het kanaal van hulpverlening aan prostituees. Op ruimer niveau zijn de infoboodschappen overgenomen door de gespecialiseerde pers. Er komen dus geen nieuwe brede sensibiliseringscampagnes. Die zijn niet nodig. We zullen onze energie besteden aan het gericht informeren en voorkomen van syfilis in de milieus waar deze ziekte zich voordoet.

De partnerorganisaties die op dit moment beleidsplannen ontwikkelen, na een eerste campagnemoment, zijn onder meer Sensoa. Vanaf 1 januari 2003 smelten zij samen met het CGSO-Trefpunt, het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Op-

Vogels

voeding. Beide organisaties herzien op dit ogenblik, naar aanleiding van de fusie, hun beleidsplan. Zij krijgen hierbij de vraag om bijzondere aandacht te schenken aan de doelgroepen, die voor de preventie van SOA's in aanmerking komen.

De VZW Gezondheidshuis Antwerpse Prostitutie en Pasop zijn twee organisaties die zich speciaal richten tot prostituees en de bevordering van veilig seksueel gedrag en de preventie van SOA-overdracht bij hen. Dat gebeurt door intensief terreinwerk.

Dan is er nog het Instituut voor Tropische Geneeskunde. Het ITG besteedt speciale aandacht aan de sub-Saharaanse Afrikaanse migranten en reizigers.

De laatste partner is de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen. De vereniging werkt eraan om aanbevelingen en werkmodellen betreffende SOA's te ontwikkelen en te implementeren bij de Vlaamse huisartsen. Huisartsen zijn een belangrijke schakel in de sensibilisering inzake veilig seksueel gedrag en de preventie en genezing van SOA's. Dat past in ons beleid om de huisarts te waarderen als een belangrijke partner in de preventieve Vlaamse gezondheidszorg. Hij of zij komt immers vaak in contact met alle bevolkingsgroepen die in de steden actief zijn.

Ik vat samen. Het probleem kennen we. We willen geen algemene publiekscampagnes voeren, maar wel heel specifieke en gerichte campagnes via de gebruikelijke kanalen.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uit de cijfers blijkt dus dat ongeveer 80 percent van de besmette personen homo's zijn. Ongeveer de helft daarvan zijn drager van het HIV-virus. De toename van het aantal syfilisinfecties wilt u blijkbaar doelgericht aanpakken. U werkt daarvoor samen met de partnerorganisaties op het terrein.

Niet alleen in dit dossier heeft de stijging te maken met de uitbreiding van het onveilig seksueel gedrag. De toename van het aantal aidsgevallen is daarvan ook een gevolg. Misschien moeten we in het kader van de begrotingsbespreking eens onderzoeken of we volgend jaar niet opnieuw een brede sensibiliseringscampagne over onveilig seksueel gedrag kunnen opzetten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de overname van OCMW-rusthuizen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de overname van OCMW-rusthuizen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, dit probleem overstijgt het lokale niveau. OCMW-voorzitters en -raadsleden klagen over de kostprijs van hun rusthuizen. Vaak zijn ze verlieslatend. De gemeenten investeren daarin veel geld. Dat is terecht, want naast het Vlaams niveau hebben de gemeenten terzake ook een verantwoordelijkheid. Blijkbaar staan sommige lokale actoren met de handen in het haar. Van bovenaf legt men veel lasten op de gemeentelijke schouders. Ze zeggen dat het zo niet langer kan.

In Affligem wordt gediscussieerd over de eventuele vernieuwing of overname van het OCMW-rusthuis. Het rusthuis is verouderd, en de gemeente stelt dat ze niet het geld heeft om het te vernieuwen. Men wil een overnemer. Er wordt ook gezocht onder de privé-uitbaters van rusthuizen. Men kijkt uit naar zowel BVBA's als VZW's. Kan dat ? De gemeente stelt dat het rusthuis zal worden gesloten als het niet wordt overgenomen door een privé-uitbater.

Er zijn nog andere gevallen. Als ik me niet vergis, heeft een OCMW van een gemeente uit mijn streek de vergunning om rusthuisbedden uit te baten, maar niet de grond. Daar is een samenwerking tussen de privé-sector en het OCMW tot stand gekomen. Er zijn afspraken over de financiering, de kwaliteit, de betaalbaarheid van de dienstverlening en een voorrangregeling voor de eigen inwoners.

Men zegt me dat er over deze overdracht wordt onderhandeld met zowel voogdijminister Van Grembergen als minister Vogels. Misschien moeten

Becq

we eens een discussie voeren over onze principiële houding inzake de rol van de 'commerciële' sector.

Op een aantal plaatsen werd, naast de privé-diensten voor gezinszorg, een OCMW-dienstverlening voor gezinszorg uitgebouwd. Nu wordt die OCMW-dienstverlening terug overgedragen aan de privé-sector. Daar werden geen moeilijkheden over gemaakt.

Mevrouw de minister, vindt u die overdracht, die wordt bezegeld met een soort samenwerkingsakkoord, een mogelijkheid voor de toekomst? Bent u bereid om meer te investeren in de zorg op het lokale terrein om zulke situaties te voorkomen? Vaak gebeurt zo'n overdracht vanuit een financiële noodzaak.

We willen de garantie dat het kwaliteits- en prijsbeleid maximale kansen krijgt. We vrezen dat, als dit aan een commerciële partner wordt overgelaten, dit niet gebeurt. Hoe kunnen we op lange termijn een faillissement voorkomen? In een overeenkomst tussen het OCMW en de commerciële sector kan dat moeilijk worden gegarandeerd.

Mevrouw de minister, kan dat volgens de huidige reglementering? Ik heb gehoord dat u vindt van wel, maar minister Van Grembergen zegt dat het niet kan. Moet het rusthuis eerst zijn vergunning laten verlopen, zodat de geprogrammeerde woongelegenheden nadien door de commerciële sector worden opgenomen? Het gevolg zou zijn dat er dan geen garantie is voor een goed kwaliteits- en prijsbeleid.

Mevrouw de minister, pleegt u overleg met minister Van Grembergen? Hebt u een gezamenlijke houding aangenomen en welke is die dan?

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik werd gealarmeerd door de verwijzing naar de gemeente Affligem. Het probleem met het rusthuis van Affligem is niet iets van de laatste jaren, het bestaat al 30 jaar. Toen het rusthuis werd gebouwd in de jaren '60, zijn er constructiefouten gebeurd. Een aanpassing aan de nieuwe reglementering, bijvoorbeeld inzake de breedte van de deuren, is zelfs niet mogelijk omdat er wordt gevreesd voor de stabiliteit van het gebouw.

Reeds in de jaren '70 werd eraan gedacht om een architect aan te spreken, omdat de constructiefouten toen al werden opgemerkt. Toen was de tienjarige aansprakelijkheid echter voorbij en had dat geen zin meer. Het probleem voor de gemeente Affligem was dat voor de renovatie een bedrag van 150 miljoen frank werd vooropgesteld. Daarom werd er 12 jaar geleden al aan gedacht om dat aan de privé-sector over te laten.

De gemeente is dan beginnen onderhandelen met de verschillende diensten. Mevrouw Becq werpt de vraag op of de gemeenten de rusthuisvergunningen laten verlopen om ze dan te kunnen verkopen. De gemeente Affligem heeft er alles aan gedaan om dat niet te doen. Een van de redenen waarom de vergunning niet werd verlengd was het brandveiligheidsrapport. De burgemeester van Affligem heeft dat dan op zich genomen, met een mogelijkheid tot verlenging van één of drie jaar om aan de brandveiligheid tegemoet te komen.

Minister Van Grembergen heeft op een vergadering opgemerkt dat het niet mogelijk is om OCMW-rusthuisplaatsen te hebben. Uit een onderzoek is gebleken dat er 40 bedden nodig zijn. In de onderhandelingen met de privé-partner werd gezegd dat die 40 plaatsen behouden blijven. Die zullen niet beheerd worden door de privé-partner, maar door het OCMW.

Ook over het prijzenbeleid werd onderhandeld met de privé-partner. De prijs van een OCMW-bed mocht niet exponentieel stijgen. Hoe de prijs voor die 40 plaatsen wordt bepaald, wordt opgenomen in een notariële akte. Als de overheid nog opmerkingen heeft over de behoefte, het prijsbeleid of de kwaliteit, dan zullen die ook in die notariële akte worden opgenomen en deel uitmaken van de onderhandelingen.

Mevrouw Becq vroeg hoe het nu zit in geval van faillissement. Ook daar is gedacht aan een oplossing. Het zou immers nu kunnen dat men via een notariële akte een verkoop afsluit, waarbij de grond weliswaar van de gemeente blijft, maar het gebouw eigendom van de privé-partner wordt. Ofwel verkoopt die dat overmorgen, ofwel gaat hij failliet. In dat geval zou niet voldaan zijn aan de voorwaarden. Men is dus juridisch aan het uitzoeken hoe dat in geval van faillissement terug naar de gemeente zou kunnen gaan, of hoe de voorwaarden inzake de kwaliteit, de behoeften enzovoort behouden kunnen blijven.

Mevrouw de minister, ik hoop dat u hieraan meewerkt. Hoe denkt u dat te doen? Ik wil u vragen

Guns

om ervoor te zorgen dat dit door een privé-partner kan worden uitgbaat. De gemeenten hebben daar immers het geld niet voor.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst twee algemene opmerkingen maken. Ik hoor de laatste maanden voortdurend het voorwendsel dat de gemeenten geen geld hebben om een aantal taken op zich te nemen, daar ze zoveel bijkomende lasten hebben gekregen. Ik merk – en dit beangstigt me – dat dit vaak ten nadele is van taken die door het OCMW worden vervuld. Nu ontdekt men dat plots, als gevolg van de verhoging van de politiefactuur en de energiefacturen. In een aantal gemeenten is dat een voorwendsel om te verklaren dat men de bijkomende rusthuisfactuur van OCMW's echt niet meer kan betalen. Ik noem geen namen, maar constateer dat op heel vele plaatsen.

Verder is het in het algemeen zo dat de zorgvraag toeneemt. Het heeft geen zin dat de verschillende overheden de verantwoordelijkheid voor het betalen daarvan doorschuiven naar elkaar. De maatschappelijke kosten van de vergrijzing nemen nu eenmaal toe. Ook in het kader van een kerntaken-debat is het ouderenbeleid een taak van zowel de lokale als de Vlaamse en federale overheden. Zowel de Vlaamse regering als de federale regering hebben in hun begrotingen voor 2003 inspanningen gedaan om de middelen voor de ouderensector te laten toenemen. Het kan niet anders dan dat ook de lokale overheid terzake haar verantwoordelijkheid neemt. Dit is geen ping-pongspelletje, het is een collectieve verantwoordelijkheid.

Ik ga in op het concrete geval van het OCMW-Affligem. Het rusthuis van Lierde was erkend tot 1 september 2002, voor 62 woongelegenheden. De erkenning van het rusthuis kan worden verlengd, uiteraard als het voldoet aan de erkenningsnormen. Het OCMW heeft, als inrichtende macht, op 24 april 2002 een aanvraag ingediend tot verlenging van de erkenning. Mijn administratie heeft die aanvraag echter onontvankelijk verklaard en dit ook zo gemeld aan de gemeente. Er kon immers geen brandveiligheidsattest worden verleend. Er werd hier al verwezen naar de structurele problemen, zoals te smalle deuren en te kleine kamers. Dit is inderdaad geen nieuw dossier. In het verleden waren er reeds meermaals opmerkingen van de brandweer. Deze afwijzing is het gevolg van het strenger worden van brandweervoorschriften en

het toenemen van de verantwoordelijkheid van de brandweercommandant. Er komt dus geen attest meer, dus kan de Vlaamse overheid de vergunning niet verlengen.

Het laatste officiële gegeven in dit dossier, wat mijn administratie betreft, is het feit dat het OCMW via een aangetekende zending van 22 oktober een aanvraag tot voorafgaande vergunning indiende om de opnamecapaciteit van het rusthuis te vergroten, tot 116 woongelegenheden. Dat zijn dus 40 woongelegenheden meer. Momenteel onderzoekt de administratie die aanvraag. Het rusthuis bevindt zich momenteel dus eigenlijk in een illegale situatie. Naar aanleiding van een vorige interpellatie heb ik al gezegd dat dit het geval is voor nogal wat rusthuizen, meestal omwille van het strenger worden van brandweervoorschriften. Bovendien meen ik dat in dit geval op de beheerders van het rusthuis een bijzondere verantwoordelijkheid rust. Dit is immers niet te wijten aan het feit dat de brandweercommandant nu extra strenge maatregelen neemt. De voorbije jaren was voortdurend het signaal gegeven dat er met de brandveiligheid in dit rusthuis eigenlijk iets mis was.

Wat de vraag betreft om de dienstverlening over te laten aan de commerciële privé-sector is er, in tegenstelling tot wat hier werd gezegd, geen meningsverschil tussen minister Van Grembergen en mezelf. Dat is ook niet zo verbazingwekkend. Er is immers een wettelijke bepaling, namelijk het besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 1985, die stelt dat enkel rusthuizen die een erkenning hebben in aanmerking komen voor een overname. Een rusthuis dat geen erkenning meer heeft, kan zijn bedden dus niet overdragen. De vraag of een OCMW-rusthuis de dienstverlening kan overdragen aan een commerciële privé-partner is dus momenteel niet aan de orde. Dit kan aan niemand worden overgedragen, daar het om niet-erkende bedden gaat.

Wel werd aan minister Van Grembergen de vraag ten gronde gesteld namelijk of overdracht mogelijk was indien er een erkenning zou zijn. Ik sluit me volledig aan bij zijn antwoord. Wat dat betreft, is er geen verschil van mening. Minister Van Grembergen heeft op 20 september 2002 een brief geschreven naar het OCMW. Omdat het een juridisch antwoord is, zal ik het voorlezen. U krijgt dit achteraf. Ik citeer : 'Teneinde een duidelijk antwoord op uw vraag te formuleren, is een goede lezing van artikel 60, paragraaf 6 van de organieke OCMW-wet noodzakelijk. Dit artikel stelt dat waar de noodzakelijkheid zich voordoet, het OCMW in het kader van een bestaande planning instellingen of dien-

Vogels

sten met een sociaal, curatief of preventief karakter opricht, uitbreidt en beheert. Artikel 60, paragraaf 6 laat een OCMW dus niet toe om slechts een noodzaak vast te stellen en aan de kant te blijven staan. Had de wetgever dat gewenst, zou er immers sprake zijn van 'kunnen oprichten' in plaats van oprichten. Dit was niet het geval.

Wanneer het OCMW een duidelijke taak inzake maatschappelijke zorg krijgt, dient ze deze taak naar behoren en met de meeste zorgvuldigheid op te vangen. Als overheid dient ze dit te doen in overeenstemming met alle wettelijke bepalingen en tevens overeenkomstig alle algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zo moet ze voor alle inwoners een gelijkwaardige en gelijkaardige behandeling garanderen. Het pluralisme moet bijvoorbeeld een essentieel onderdeel van het bestuur zijn.

De wetgever heeft bijgevolg klaar en duidelijk gesteld dat wanneer het OCMW een noodzaak vaststelt, het ook daadwerkelijk de opdracht heeft daaraan te verhelpen door een instelling of dienst op te richten. Dat dit wel degelijk de bedoeling was van de wetgever, blijkt ten andere ook uit andere wetgevende initiatieven. Ik verwijs hier naar het wetsvoorstel dat werd ingediend door mevrouw Van der Hooft en het voorontwerp van decreet van de toenmalige Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn. Deze twee wetgevende initiatieven tonen duidelijk aan dat de wetgever oordeelt dat de huidige organieke OCMW-wet niet toelaat om een opgerichte dienst of instelling zomaar te sluiten of over te dragen. Indien de wetgever van oordeel was dat een OCMW dit kan, had hij zich nooit de moeite getroost om dergelijke initiatieven te nemen.

Bovendien laat ook de OCMW-wet geen twijfel bestaan over de mogelijkheden die de wetgever stelde. Zo stelt artikel 61 van de organieke OCMW-wet vast in welke mate een samenwerking wel mogelijk is. Ook de beroemde hoofdstukken XII, XII bis en XII ter van de organieke OCMW-wet besteden aandacht aan een aantal samenwerkingsmogelijkheden.' We kunnen dus niet spreken over een loutere overdracht.

U vroeg hoe de kwaliteit en het prijsbeleid of het voorkomen van een faillissement op lange termijn gegarandeerd kunnen worden. Ik denk dat het voorkomen van een faillissement moeilijk kan worden gegarandeerd. Het beheer van een rusthuis is ook geen eenvoudige zaak. De initiatiefnemer

moet niet alleen een goede beleidsvisie ontwikkelen, maar moet ook voldoende managementcapaciteiten bezitten.

Voor het beheren van een rusthuis mogen we toch bepaalde managementcapaciteiten verwachten. Daarom willen we in het nieuwe zorgdecreet heel duidelijk stellen dat in de toekomst niet iedereen een rusthuis kan oprichten of uitbaten. Aan de oprichting moeten voorwaarden worden gesteld, zowel wat betreft ingebracht kapitaal als managementcapaciteiten van een rusthuisuitbater of -beheerder.

Het voorkomen van faillissementen kan noch bij VZW's, noch bij commerciële rusthuizen maar uiteraard wel bij OCMW-rusthuizen, met dien verstande dat de lasten dan door de gemeente worden gedragen. Dan zitten we terug bij het verhaal van Affligem, waar gezegd wordt dat men die lasten niet meer kan of wilt dragen. Bijgevolg is er als het ware een virtueel faillissement.

Minister Van Grembergen en ikzelf nemen hier inderdaad een gezamenlijke houding aan. Het wetgevend kader is zowel binnen Welzijn wat betreft de overdracht van bedden, als binnen Binnenlandse Aangelegenheden wat betreft het toezicht op de OCMW-wetgeving zo duidelijk dat er geen misverstanden hoeven te bestaan tussen twee ministers. Ik heb de interpretatie van de OCMW-wetgeving geciteerd zoals ze door minister Van Grembergen werd gegeven aan het gemeentebestuur van Affligem, en ik sta daar uiteraard volledig achter.

Het lijkt me logisch dat we op dit moment aan het OCMW te Affligem moeten melden dat het met zijn bedden niet meer op de markt kan komen vermits het geen erkenning meer geniet. Dit kan evenmin binnen een hoofdstuk XII. Het OCMW moet eerst opnieuw een erkenning krijgen of een nieuwe voorafgaande vergunning met het oog op een zorgstrategische planning, een bouwinitiatief, enzovoort. Dit is dus geen eenvoudig dossier. Het betreft één van de hele reeks rusthuizen waar zich serieuze problemen voordoen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, wat dit laatste betreft hebt u inderdaad gelijk. Ik denk niet dat dit de enige gemeente is die met dergelijke problemen kampt.

U hebt tijdens mijn vorige interpellatie gezegd dat een negentigtal rusthuizen problemen hadden om hun vergunning te verlengen. De helft van die pro-

Becq

blemen hield verband met de brandveiligheid. Als ze het probleem willen oplossen, moeten ze in de brandveiligheid investeren om aan de normen te voldoen. Pas dan kunnen de bedden opnieuw worden erkend. Mevrouw de minister, u hebt toch ook een oplossing voor Vilvoorde gevonden. Er werd mij gezegd dat daar, met het oog op de overname door een privé-partner, een voorlopige erkenning werd toegekend. Ik vraag mij af of dit, mits de kwaliteit wordt gegarandeerd, hier ook niet mogelijk is.

Het probleem van de financiering is zeer reëel. Een verlies van 300.000 frank per bed kunnen wij niet blijven dragen. U verwijst naar management. Morgen kunnen wij een motie goedkeuren, waarin u gevraagd wordt een planning op te bouwen die in die managementondersteuning voorziet. De collega's van de meerderheid hebben deze motie mee ondertekend. Daar ben ik blij om. Het zal een aanzet zijn om dit te realiseren.

Het probleem van de financiering van rusthuizen blijft bestaan, en zeker voor dit rusthuis. Op welke manier kan aan de mensen die er nu verblijven en aan degenen die er willen opgenomen worden, enige garantie worden geboden? Hoe zal rekening worden gehouden met de vraag van de bewoners en de personeelsleden? Er bestaat immers grote onzekerheid over hun lot. Het is erg belangrijk om een kwalitatief goede en betaalbare oplossing te vinden.

Minister Mieke Vogels : Het probleem van de rusthuizen is een zeer complexe materie. In Vilvoorde was er geen structureel probleem op het vlak van de brandveiligheidsvoorschriften, er was alleen onvoldoende omkadering. Dat probleem kon op korte termijn worden opgelost. Dat was gemakkelijk.

Er zijn rusthuizen, zoals dat van Affligem, waar het niet langer verantwoord is om de vestiging te laten bestaan. De motivatie voor het ontbreken van een erkenning is een zwaarwichtig gegeven, want het gaat om de brandveiligheid. Dat is het geval voor Affligem. Er moet een oplossing komen, maar men kan hiervoor niet steeds in de richting van de minister kijken. Het OCMW draagt een grote verantwoordelijkheid in dit dossier, want het weet daar al 30 jaar dat er structurele problemen zijn.

Vanuit de administratie Welzijn en in het belang van bewoners en personeel, wil ik best samen met het OCMW en het gemeentebestuur van Affligem naar een oplossing op korte en langere termijn

zoeken. De regio is inderdaad niet overbedeeld wat de huisvesting van ouderen aangaat. Het gaat hier om een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Het is al te gemakkelijk om te stellen dat het de schuld is van de hogere overheid.

Voorals bij OCMW-rusthuizen zijn er financieringsproblemen als gevolg van de CAO's die met de Vlaamse overheid zijn afgesloten. Rusthuizen die door de federale overheid waren gesubsidieerd, kregen geen extra middelen. Dat is een historisch gegroeid gegeven, waarvoor nu moeilijk iemand met de vinger kan worden gewezen. Het is een collectieve verantwoordelijkheid. Ik herhaal dat zowel de federale als de Vlaamse regering zich bewust zijn van het feit dat de rusthuizen aan onderfinanciering lijden.

In 2003 wordt in bijkomende financiële middelen voorzien. Voor goed gemanagede rusthuizen zal dit soelaas bieden. Of dit voor alle rusthuizen het geval is, weet ik niet. De overheid kan moeilijk mismanagement of verkeerde beslissingen uit het verleden op zich nemen. Ik doe hier geen uitspraak over Affligem, maar men weet wel al lang dat er structurele problemen zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over ziekenhuisinfecties

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw van Kessel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over ziekenhuisinfecties.

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb hier al vroeger een vraag over gesteld. Het probleem heeft mij altijd al geïntrigeerd. De federale minister voor Volksgezondheid heeft, samen met de minister voor Sociale Zaken, in 1 miljoen euro extra voorzien om het antibioticabeleid, waarmee ziekenhuisinfecties nauw samenhangen, aan te pakken. Als ik dit alles opnieuw bekijk, blijf ik nog met een aantal vragen zitten.

van Kessel

Ik heb altijd het gebrek aan communicatie hierover aangeklaagd. Er zijn weinig precieze gegevens beschikbaar. Registratie in ziekenhuizen werd toen in een bepaald registratieproject ingeschreven. U zei toen bijvoorbeeld over de ventilator geassocieerde pneumonie dat zij met een derde zou zijn afgenomen, maar in de mededeling van de federale regering lees ik : 'Het project is nodig omdat steeds meer bacteriën resistent worden tegen antibiotica. In 1995 was slechts 1 percent van de pneumokokken die longontsteking veroorzaken, resistent. Vandaag is dat al 20 percent.'

Mevrouw de minister, zijn deze infecties in aantal nu afgenomen of toegenomen ? De schattingen over sterfgevallen door ziekenhuisinfecties in België gaan van 700 tot 3.000 overlijdens per jaar. Het is een bijzonder ernstig probleem, en het mag niet worden geminimaliseerd. Een gezamenlijke aanpak is nodig, en er zijn ook extra middelen voor nodig. De federale overheid maakt daar nu middelen voor vrij. U hebt me toen geantwoord dat geld niet alles oplost.

Hoe is dit overleg over de aanpak van het verminderen van ziekenhuisinfecties tussen de federale en de Vlaamse overheid verlopen ?

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw de minister, ik sluit mij graag aan bij de vraag van mevrouw Van Kessel, en ik voeg er nog iets aan toe. In hoeverre hebt u bij de voorafgaande besprekingen de intentie geuit om een oplossing voor het probleem van de ziekenhuisinfecties te bieden, en in de eerste plaats door de mensen uit de ziekenhuizen te houden ? Dat is immers de meest evidente oplossing. Dagklinieken verminderen het risico significant. Hoe langer het verblijf, hoe groter het risico op het oplopen van een infectie door een hoogresistente bacterie.

Mevrouw Niki De Gryze : Ik sluit mij eveneens aan bij de vraag. Dit is voor mij des te belangrijker, omdat mijn vader tijdens het zomerreces ten gevolge van zo'n ziekenhuisinfectie is overleden. Deze mensen leven in zeer geïsoleerde omstandigheden. Zij zijn reeds ziek en dit weegt extra op hun levensende.

Ik hoor zeggen dat er op het vlak van deze infecties een duidelijke breuklijn is op de grens met Nederland. Nederland en de Scandinavische landen zouden hier veel minder mee te kampen hebben.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, over het federale proefproject ziekenhuisinfecties, dat past in een grotere campagne voor het verminderen van het antibioticagebruik, is geen specifiek overleg betreffende de preventie van ziekenhuisinfecties met Vlaanderen geweest. Wij hebben bijgedragen aan de promotie van de campagne tegen overvloedig gebruik van antibiotica, maar bij het project in de ziekenhuizen zijn we niet betrokken. Dat is echter geen Vlaamse bevoegdheid. Het is ook niet erg omdat wij in Vlaanderen enerzijds via het kwaliteitsdecreet ziekenhuisinfecties trachten te voorkomen en anderzijds door preventie, mensen uit de ziekenhuizen trachten te houden. Dat is echter geen Vlaamse bevoegdheid. Wij treden ook preventief op door de hele keten maximaal te beschermen.

De federale campagne beperkt het gebruik van antibiotica. Door overvloedig gebruik blijkt dat mensen, als ze een ziekenhuisinfectie hebben opgelopen, resistent zijn. De infectie is dus veel moeilijker te bestrijden. Het is niet zo erg dat er in het kader van de actie rond het verminderd gebruik van antibiotica geen overleg werd gehouden, want het gaat om twee complementaire zaken.

Wij zijn er ons van bewust dat er een probleem is. Daarom is een van de verplichte kwaliteitsthema's die Vlaamse universitaire en algemene ziekenhuizen dienen uit te werken in het kader van het kwaliteitsdecreet gezondheid, het thema ziekenhuisinfecties. De meest voorkomende ziekenhuisinfecties – de frequentie werd als indicator voor het kwaliteitsthema in aanmerking genomen – zijn de postoperatieve wondinfecties, de nosocomiale infecties en de ventilator geassocieerde pneumonie.

De administratie Gezondheidszorg dringt erop aan om met bovenvermelde indicatoren deel te nemen aan de meer diepgaande surveillanceprotocollen, de registratie van de septicemieën, de registratie van postoperatieve wondinfecties en van pneumonieën en bactiëmieën in intensieve zorgen. Deze protocollen worden georganiseerd door het Wetenschappelijk Instituut Louis Pasteur of het WIV. In het jaar 2000 namen 75 ziekenhuizen deel aan een van de surveillanceprotocollen.

Om geen overhaaste conclusies te trekken, moet ik de resultaten afwachten van het driejaarlijks rapport dat naar aanleiding van het kwaliteitsdecreet gezondheid wordt gepubliceerd. Normaal gezien moet dit rapport in het najaar voor het eerst worden opgemaakt. Het rapport zal binnenkort aan het Vlaams Parlement worden voorgesteld. Na drie jaar zijn er nog veel opmerkingen en vragen over

Vogels

de wetenschappelijke validatie van een en ander. Het zal een voorlopig rapport zijn, want er zijn nog discussies over de meetmethode. Zo zullen we in elk geval een eerste beeld krijgen van de infecties opgelopen in de Vlaamse algemene en universitaire ziekenhuizen.

De recentste cijfers van mijn diensten leren me dat ongeveer 5 percent van alle ziekenhuisopnames in België – het gaat over ongeveer 75.000 patiënten – leidt tot een ziekenhuisinfectie. Dat is enorm veel. Bij 1 tot 2 percent leidt dat tot het overlijden van de patiënt.

Vergelijkingen met het buitenland zijn moeilijk, want er is geen overeenstemming tussen de gehanteerde definities. Toch mogen we veronderstellen dat we inzake ziekenhuisinfecties niet beter of slechter scoren dan de ons omringende landen of de VS.

Het is belangrijk om te zeggen dat zelfs het beste preventiebeleid er nooit toe zal leiden dat alle ziekenhuisinfecties worden voorkomen. Wel is men het erover eens dat een goed preventiebeleid kan leiden tot een vermindering van alle ziekenhuisinfecties met een derde. Het doorbreken van natuurlijke barrières, via het aanbrengen van katheders en beademingsapparatuur en dergelijke, zal altijd leiden tot ziekenhuisinfecties via de huid-, darm- en andere flora.

We zouden dus elk jaar ongeveer 250 overlijdens kunnen voorkomen dankzij een goed en strikt toegepast preventiebeleid. Als minister van Gezondheid vind ik het uiteraard belangrijk om daaraan voldoende aandacht te blijven besteden. In het kwaliteitsdecreet moet het verplicht voorkomen van ziekenhuisinfecties worden gepreciseerd en verfijnd. Zo kunnen we in alle ziekenhuizen tot een vergelijkende aanpak komen, zodat die ziekenhuizen ook van elkaar kunnen leren.

Meer middelen zijn niet altijd goed. De overheid stopt veel geld in de ziekenhuisorganisatie. Men mag verwachten dat een efficiënt kwaliteits- en organisatiebeleid van de ziekenhuizen leidt tot een maximale voorkoming van ziekenhuisinfecties. Dat behoort tot de minimale kwaliteitseisen die men aan ziekenhuizen kan opleggen. Dat betekent niet noodzakelijk dat er meer geld moet worden uitgetrokken.

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de minister, volgens u zijn er twee benaderingswijzen : de federaal nagestreefde vermindering van het antibioticagebruik en de gevolgen op hygiënisch vlak van het Vlaams beleid. Beide zijn belangrijk, en ze moeten op elkaar worden afgestemd om het aantal overlijdens ten gevolge van ziekenhuisinfecties te verminderen. De minister heeft het over 250 overlijdens, volgens de federale overheid zijn het er 700 tot 3.000. Dit groot probleem moet gezamenlijk worden aangepakt. Ik begrijp niet dat dit niet gebeurt. Het federale niveau wil daarvoor middelen vrijmaken. Ik vind dat het Vlaams niveau dat ook moet doen. En er moet meer worden overlegd over deze aangelegenheid. Dat is een minimum. Ik begrijp niet dat dit niet gebeurt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, al tijdens de vorige zittingsperiode zijn er experimenten uitgewerkt inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. Men wou naast de internaten en semi-internaten ook in andere vormen van opvang voorzien, zodat de ouders even tijd krijgen voor iets anders.

Na een experimentele periode van één of twee jaar is voorgesteld om een definitieve regeling uit te werken. Op 3 mei 2002 nam de Vlaamse regering het besluit tot vaststelling van de voorwaarden en modaliteiten van erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. Het besluit erkent twintig organisaties, geografisch netjes ge-

Laurys

spreid over de Vlaamse provincies. Per organisatie wordt in een subsidiebedrag van 50.676 euro voorzien. Dat bedrag is gekoppeld aan het prijsindexcijfer.

Aan de erkenning en subsidiëring zijn uiteraard een aantal strikte voorwaarden verbonden.

Krachtens artikel 8, paragraaf 2 wordt een erkenning in het kader van dit besluit slechts toegekend voor een maximumduur van drie jaar. De erkenning kan worden verlengd na een grondige evaluatie van het verslag van de realisatie van het masterplan. Nochtans staat in artikel 17 dat het besluit in werking treedt op 1 januari 2002 en niet meer kracht is op 1 januari 2005 : na drie jaar dus. Hierover is nogal wat commotie ontstaan.

De erkende organisaties gaan akkoord met de tijdelijke erkenning die na een evaluatie eventueel kan worden verlengd. Ze hadden na de proefperiode eigenlijk wel een definitieve regeling verwacht. Artikel 17 wekt de vrees dat de uitgewerkte regeling opnieuw tijdelijk is, en na drie jaar zelfs ophoudt te bestaan. Op die manier blijft er natuurlijk onzekerheid heersen en aarzelen de organisaties om hun werking verder uit te bouwen. Bovendien lijkt artikel 17 in tegenspraak te zijn met artikel 8, paragraaf 2. Hoe kan men immers een erkenning na drie jaar verlengen als het besluit zelf niet meer van kracht is ?

Wat is de bedoeling van de einddatum van dit besluit ? Betekent dit dat na deze periode een nieuw besluit zal worden goedgekeurd ? Zal de toepassing van dit besluit worden geëvalueerd, en zal men dan eventueel een totaal andere regeling uitwerken ? Of is het slechts de bedoeling een in de tijd beperkte regeling uit te werken ? Welke criteria en welk monitoringsysteem worden gebruikt om de toepassing van dit besluit op te volgen ? Gebeurt die evaluatie al, en hoe zal men de implementatie van het besluit opvolgen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik wil de heer Laurys toch enigszins geruststellen. De raad van bestuur van het Vlaams Fonds zal tijdens de bijeenkomst van november 2002 beslissen welke organisaties worden erkend en gesubsidieerd om in de periode 2003-2004 aangepaste vrijetijdsbesteding aan te bieden aan personen met een handicap. De voorwaarden voor erkenning en subsidiëring zijn bepaald in het besluit

van de Vlaamse regering van 10 november 1998 tot vaststelling van de voorwaarden en de modaliteiten van erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. Dit reglementair kader is bijgestuurd in de beslissing van de Vlaamse regering van 3 mei 2002.

Naar aanleiding van deze bijsturing heeft de Vlaamse regering als uitgangspunt aangenomen dat het doelgroepspecifieke beleid inzake de vrijetijdsbesteding van personen met een handicap moet worden afgestemd op de ontwikkelingen in het reguliere beleid inzake de vrijetijdsbesteding in de sectoren cultuur, toerisme, sport en jeugdwerk. Dat past in de aanpak van het inclusief beleid. De participatie van personen met een handicap aan het reguliere vrijetijdsaanbod in de ruimste betekenis is immers een prioritaire doelstelling. Een aparte vrijetijdsbesteding die permanent wordt georganiseerd, zou de reguliere sectoren enigszins vrijstellen om zelf inspanningen te leveren om personen met een handicap in te schakelen.

Een afgeleide doelstelling van het categoriaal vrijetijdsaanbod via het Vlaams Fonds is bijvoorbeeld het systematisch in kaart brengen van de hinderpalen die een volwaardige participatie van personen met een handicap in de reguliere circuits bemoeilijken. Het Vlaams Fonds doet trouwens in 2003 mee aan het Europees Jaar van Personen met een Handicap. Het thema is precies hun participatie aan het reguliere ontspannings- en vrijetijdsleven.

Op grond van deze afwegingen heeft de Vlaamse regering de erkenning en de subsidiëring door het Vlaams Fonds van de categoriale projecten vrijetijdsbesteding beslist te beperken tot 1 januari 2005. Tegen die datum verwacht de regering tussentijdse effectevaluaties over de gesubsidieerde activiteiten en aanbevelingen voor de verdere ontwikkelingen inzake het na te streven inclusieve vrijetijdsbeleid voor personen met een handicap.

Binnen de Vlaamse regering bestaat een consensus over het zinvolle aspect van de uitgangspunten, de doelstellingen en de vooropgestelde werkmethoden van dit besluit. Het werkveld mag de bepaalde duur van de erkenning en de subsidiëring van hun vrijetijdsprojecten dan ook niet opvatten als de voorbode van de stopzetting van de erkenning. Integendeel : de regering vraagt dat de doelmatigheid en de effectiviteit van deze ondersteunende maatregelen periodiek worden aangetoond en geactualiseerd, mede rekening houdend met ontwikkelingen in de reguliere sectoren die ik als minister van

Vogels

Welzijn vandaag nog niet kan voorspellen. We willen niet het signaal geven dat er een aparte categoriale sector bestaat, zodat de reguliere sector zich van inspanningen ontheven mag achten.

We willen de huidige organisaties geruimen : het is niet de bedoeling ze af te bouwen. Het kan echter ook niet de bedoeling zijn hen voor onbepaalde duur te erkennen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : De minister zegt dat in november het Vlaams Fonds een erkenning voor 2003 en 2004 zal afleveren. Betekent dit dat de organisaties die vandaag zijn erkend tot in 2005, dat eigenlijk niet zijn voor de jaren 2002, 2003 en 2004 ?

Minister Mieke Vogels : De erkenning zal gebeuren voor de periode tot eind 2004. Dat is dus tot in 2005. Eigenlijk komt dat op hetzelfde neer.

De heer Jan Laurys : Wat het inclusief beleid betreft, leert mijn ervaring me dat het soort vrijetijdsbesteding dat in die instellingen wordt aangeboden niet door de reguliere sector kan worden overgenomen. De experimenten zijn er precies gekomen omdat men beseftte dat de reguliere sector dat niet kan. Nu blijkt dat men dat aanbod toch wil ombuigen naar een inclusief beleid in de reguliere sector.

Minister Mieke Vogels : Misschien moet de reguliere sector zich aanpassen en andere methodieken aanwenden.

Heel wat projecten die het Vlaams Fonds heeft erkend, zijn ook binnen de reguliere sector erkend. Het departement Cultuur levert grote inspanningen om de vrijetijdsondersteuning te versterken. Een aantal organisaties die deze subsidies ontvangen, zijn door het Vlaams Fonds erkend en gesubsidieerd om extra activiteiten voor deze doelgroep aan te bieden. Er is overlegd tussen Welzijn en Cultuur over wie welke verantwoordelijkheden moet opnemen.

De middelen zijn recurrent ingeschreven. Daarover bestaat geen discussie. Wat de besteding betreft, willen we goed nagaan hoe de evolutie van het culturele aanbod en de organisatie ervan verloopt. Over twee jaar willen we binnen het Vlaams Fonds nagaan wat de toestand is. We willen dus vandaag geen beslissing met permanent karakter nemen die misschien haaks zal staan op de toekomstige ontwikkelingen van het sociaal-cultureel werk.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.22 uur.*
